

Underlagsrapport till Folkhälsomyndigheten samt Socialstyrelsen

Underlag inför en kommande nationell
strategi inom området psykisk hälsa och
suicidprevention

En individuell analys av nuläge samt långsiktiga behov inom ramen
för SBU

Underlagsrapport

STATENS BEREDNING FÖR
MEDICINSK OCH SOCIAL
UTVÄRDERING

Innehåll

Myndighetens övergripande uppdrag	5
Centrala överlappningar med andra myndigheters verksamhet	6
Myndighetens anknytning till nationellt antagna strategier	7
Om myndighetens verksamhet och målgrupper	8
Myndighetens tillgång till och hantering av data	11
Regeringsuppdrag avseende psykisk ohälsa	11
Utvecklingsbehov och prioriterade områden	14

Myndighetens övergripande uppdrag

SBU är en myndighet som har i uppdrag att göra oberoende utvärderingar av metoder och insatser inom hälso- och sjukvård, tandvård, socialtjänst och området funktionstillstånd/-hinder. Utvärderingarna lyfter fram medicinska, sociala, etiska och hälsoekonomiska perspektiv.

SBU startade 1987 och är en av världens äldsta organisationer inom området Health Technology Assessment, HTA. HTA innebär systematisk och oberoende utvärdering av olika metoders och insatsers effekter, biverkningar och kostnadseffektivitet. Även etiska aspekter ingår. Utvärderingarna kan omfatta metoder inom prevention, utredning, diagnostik, behandling och omvårdnad.

Förslag på vilka metoder och insatser som SBU ska utvärdera kommer från många håll, till exempel från yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten, från andra myndigheter, eller från SBU:s vetenskapliga råd eller nämnd. Vi får även uppdrag direkt från regeringen.

SBU utvärderar metoder och insatser inom området psykisk hälsa och ohälsa, på samma sätt som vi gör vid andra tillstånd. Utöver SBU utvärderar, som är en systematisk översikt av det vetenskapliga underlaget för positiva och negativa effekter på hälsa, socialt liv eller funktionstillstånd för en metod eller insats, publicerar SBU även:

SBU Kartlägger – systematiska översikter identifieras och kvalitetsgranskas av ämnessakkunniga för att ringa in områden där det finns evidens samt peka på områden med vetenskapliga kunskapsluckor. Kartläggningen granskas av oberoende experter.

SBU Bereder – beredning av frågor för andra myndigheters eller uppdragsgivares verksamhet eller beslut. Kunskapsunderlag tas fram av SBU i samarbete med ämnessakkunniga. Rapporten granskas av oberoende experter.

SBU Kommenterar – andra aktörers systematiska översikter kvalitetsgranskas av medarbetare på SBU och kommenteras ur ett svenskt perspektiv av ämnessakkunniga. Rapporten granskas av oberoende experter.

SBU:s upplysningstjänstvar – besvarande av frågor från beslutsfattare på olika nivåer om vilka relevanta översikter och studier som finns. SBU gör en strukturerad litteratursökning och utformar svaret, vid behov med stöd av ämnessakkunnig.

Vetenskapliga kunskapsluckor – innebär att systematiska översikter visar på osäker effekt eller att det saknas systematiska översikter.

Prioritering av vetenskapliga kunskapsluckor – En prioritering utifrån brukares, patienters, närståendes och vårdpersonals perspektiv på vilka kunskapsluckor som är mest angelägna att täppa till med klinisk forskning.

Centrala överlappningar med andra myndigheters verksamhet

SBU har under det senaste året utvecklat sitt interna arbete för att möta våra samarbetspartners behov på ett bättre och mer relevant vis. Det innebär bland annat att vi i högre grad har kontakt med frågeställare, med relevanta myndigheter samt andra aktörer för att dels förfinas och utveckla den frågeställning som ligger till grund för arbetet, dels utröna relevansen och intresset för det som tas fram. Fokus ligger på att de produkter som tas fram vid SBU ska vara relevanta och användbara för någon/några i våra målgrupper. Det kommer även att innebära att vi kan minska eventuella överlapp mellan myndigheterna i form av dubbelarbete.

För närvarande har SBU tre uppdrag med fokus på psykisk hälsa/ohälsa där vi samarbetar med andra myndigheter:

- Uppdrag att inkomma med underlag inför en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention.
- Uppdrag att genomföra kunskapssammanställningar inom området psykisk ohälsa samt lämna underlag till de regeringsuppdrag som Socialstyrelsen har inom området psykisk ohälsa samt angående egeninitierade initiativ inom området psykisk ohälsa.
- Program för att förebygga suicid och suicidförsök hos barn och ungdomar.

Inom ramen för dessa tre uppdrag återfinns ett flertal projekt, här följer ett urval:

- Identifiering och prioritering av kunskapsbehov gällande barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård baserat på James Lind Alliance (JLA) metod (i samverkan med Socialstyrelsen)
- Inventering av vetenskapliga kunskapsluckor inom området psykisk ohälsa
- Effekter av arbetsmarknadsinsats vid långtidssjukskrivning eller ekonomiskt bistånd
- Internetförmiddad psykologisk behandling vid ångest- och förstämningssyndrom (utvärdering, uppdatering)

Ett exempel på hur samarbetet ser ut är det arbete projekt som genomförs avseende JLA barn- och ungdomspsykiatri barnpsykiatri. SBU och Socialstyrelsen samverkar i projektet som drivs enligt James Lind Alliance's metod, vars mål är att få veta vilka frågor inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP) heldygnsvård som är viktigast att få mer kunskap om. Förutom projektledare från SBU och Socialstyrelsen samt en specialist inom barn- och ungdomspsykiatri, har även en patientsakkunnig ingått i projektledningen.

Genom en anonym öppen enkät på SBU:s webbplats har personer med egen erfarenhet från BUP heldygnsvård (som patient, anhörig eller yrkesverksam) kunnat skicka in vilka kunskaps och utvecklingsbehov de tycker är viktiga inom BUP heldygnsvård. Runt 280 personer svarade på enkäten. Därefter gjordes en prioritering av vilka kunskaps- och utvecklingsbehov som ansågs viktigast. I prioriteringen deltog ett 60-tal patienter, anhöriga och yrkesverksamma inom BUP heldygnsvård. Rapporten publiceras som en sampublikation mellan SBU och Socialstyrelsen i september 2020.

Övriga relevanta aktiviteter - exempel

Utöver de projekt som ryms inom ramen för de tre uppdragen återfinns psykisk ohälsa även i andra pågående projekt. Ett exempel är en kartläggning av systematiska översikter om behandling av psykisk ohälsa efter graviditet.

Vi samarbetar med Socialstyrelsen i arbetet med nationella riktlinjer för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). SBU sammanställer det vetenskapliga underlaget för frågeställningar som ska gå vidare till prioritering (görs av Socialstyrelsen).

Inom området socialtjänst samarbetar SBU bland annat med Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MfoF) med att vaska fram relevanta frågor om bland annat adopterade barns fysiska och psykiska hälsa.

SBU ingår i en referensgrupp avseende integrerad vård av unga som har beteendeproblem eller andra psykiatriska tillstånd och som är placerade på ungdomshem som drivs av statens institutionsstyrelse.

Behandling av ätstörningar med virtual reality-teknik (Upplysningstjänstvar).

Myndighetens anknytning till nationellt antagna strategier

I samtliga projekt försöker vi att ta hänsyn till internationella och nationella perspektiv och strategier relevanta för det specifika området som utvärderas. Det gäller exempelvis vid publikationer som rör våld i nära relationer. Vi deltar även i flera nationella strategier mer direkt, såsom arbetet med Agenda 2030. För närvarande pågår ett arbete med att stödja integreringen av funktionshinderperspektivet i samtliga projekt som genomförs på SBU. I vår

instruktion framgår att ”myndigheten ska i sin utvärdering inkludera ett jämställdhetsperspektiv där det är möjligt”. I våra processer har vi ofta med personer med egen erfarenhet av det projektet handlar om för att på så sätt föra in ett ytterligare perspektiv. Detta är inte minst viktigt avseende barnperspektivet, då barnkonventionen nu är lag.

SBU deltar även i Folkhälsomyndighetens arbete med att stödja ett utvecklingsarbete på regional nivå 2020–2021 för att minska stigma kopplat till psykisk ohälsa och suicid.

Om myndighetens verksamhet och målgrupper

SBU vänder sig till flera olika målgrupper, primärt till andra myndigheter och regeringen, men även till beslutsfattare och verksamheter på hög organisatorisk nivå samt till lärosäten och forskningsfinansiärer. Då vårt arbete framför allt handlar om att sammanställa vetenskapliga underlag inom områdena hälso- och sjukvård, tandvård, socialtjänst, funktionstillstånd och funktionshinder samt arbetsmiljö har vi inga direkta populationer utpekade i vår instruktion.

SBU har just nu tre regeringsuppdrag inom området psykisk hälsa och suicidprevention, men det finns även andra uppdrag som berör området (se nedan).

Vi har inom ramen för strategiarbetet gjort en sammanställning över de publikationer som berör området. Sammanställningen avser de publikationer (utvärderingar, kartläggningar, kommentarer, upplysningstjänstvar) som vi identifierat och som publicerats från år 2010 till och med år 2020. Ambitionen är att hålla sammanställningen uppdaterad genom att två gånger per år se över om det kommit nya publikationer relevanta för området som ska läggas till.

Den preliminära sammanställningen visar bland annat att om man tittar på publikationerna utifrån åldersgrupp rör de flesta barn och ungas psykiska hälsa (drygt 20). Om man istället tittar utifrån diagnostyper (här kan självklart ett visst överlapp finnas mellan diagnos och ålder) så har SBU flest publikationer avseende depression (drygt 20). Sju identifierade publikationer gäller psykos/schizofreni, drygt tio gäller missbruk och beroende, och drygt tio avser våld (våld i nära relationer samt b.l.a. våldssituationer inom rättspsykiatri). Det finns även ett fåtal publikationer avseende områdena ADHD, autism, anorexi, rättspsykiatri och könsdysfori.

Pågående regeringsuppdrag inom området psykisk hälsa och suicidprevention

För närvarande har SBU tre regeringsuppdrag inom området.

1. Ett regeringsuppdrag där SBU utifrån tidigare identifierade kunskapsluckor ska göra kunskapssammanställningar inom området psykisk ohälsa, samt bistå Socialstyrelsen

med kunskapsunderlag utifrån Socialstyrelsens regeringsuppdrag inom psykisk ohälsa. SBU har fört dialog med Socialstyrelsen om vilka nya kunskapsunderlag det finns behov av inom ramen för deras arbete inom området psykisk ohälsa. Nio projekt har startats under 2020, varav fyra har avslutats och publicerats.

De avslutade projekten är:

- Behandling av depression med transkraniell magnetstimulering med H-spole (dTMS) – en uppdatering,
- Diagnostik och behandling av uppgivenhetssyndrom hos barn,
- Individanpassat stöd till arbete (IPS) för personer med psykisk funktionsnedsättning,
- Stöd till anhöriga efter suicid

De pågående projekten är:

- Inventering av vetenskapliga kunskapsluckor inom området psykisk ohälsa (inventeringen kommer att ligga till grund för att identifiera frågor som kan komma att utredas eller utvärderas inom ramen för regeringsuppdraget)
 - Identifiering och prioritering av kunskapsbehov gällande barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård baserat på James Lind Alliance's metod
 - En uppdatering av SBU:s tidigare utvärdering från 2013 avseende Internetförmedlad psykologisk behandling vid ångest- och förstämningssyndrom
 - Ett underlag till kommande kunskapsstöd om förlossningsvård: Identifiering av kvinnor med möjliga depressions- och ångestsyndrom under graviditet samt av föräldrar med traumatiska förlossningsupplevelser
 - En utvärdering om återgång i arbete för personer som är långtidssjukskrivna på grund av psykiatrisk diagnos och personer med försörjningsstöd
2. SBU har fått i uppdrag att utvärdera insatser för att **främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid bland barn och unga**. I uppdraget ingår att utvärdera program som kan stödja en god psykisk hälsa hos barn och ungdomar upp till 18 års ålder. Arbetet är uppdelat i tre delprojekt, varav de två första har startat under 2020:

- Program för att förebygga psykisk ohälsa. Projektet är en uppdatering av en tidigare rapport publicerad av SBU år 2010. Utvärderingen gäller såväl effekter av programmen som deras möjliga användbarhet i Sverige.
- Program för att förebygga suicid och suicidförsök. Projektet är en uppdatering och utvidgning av en tidigare rapport publicerad av SBU år 2015 om skolbaserade program för att förebygga självskadebeteende inklusive suicidförsök.
- Främjande av psykiskt välbefinnande hos barn och unga. Detta tredje delprojekt startar år 2021, förarbete har gjorts under år 2020.

3. Uppdrag att inkomma med underlag inför en kommande **nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention.**

I övrigt kan nämnas att SBU under år 2020 fick flera regeringsuppdrag inom kvinnohälsa och förlossning. Ett av dessa uppdrag gällde **kartläggning av metoder för behandling av psykisk sjukdom efter förlossning**. Syftet var att identifiera områden där det finns tillförlitlig och sammanställd vetenskaplig kunskap och områden där sådan kunskap saknas. Resultatet av kartläggningen ”Behandling av psykisk sjukdom efter graviditet” är en karta som visar var det finns, respektive saknas, tillförlitliga sammanställda forskningsresultat (systematiska översikter).

I de ovanstående beskrivna projekten som pågår just nu ser man att ansatsen är bred avseende population. Det sträcker sig från främjande insatser för barn och ungas psykiska hälsa, till utvärdering av insatser för att få personer i sjukskrivning på grund av psykiatrisk diagnos att nå ett arbete.

I samtliga utvärderingar görs en beskrivning av populationen som är i fokus för den specifika utvärderingsfrågan. Vanligtvis återfinns den under rubriken bakgrund i rapporterna (om önskemål finns skulle vi kunna sammanställa den informationen i ett eget dokument).

I de fall det framkommer att det saknas en aktuell, väljord systematisk översikt om effekten av en metod eller insats, alternativt att en systematisk översikt visar att den vetenskapliga kunskapen om effekten är otillräcklig, så genereras en kunskapslucka.

På SBU:s webbplats finns en databas där konstaterade vetenskapliga kunskapsluckor publiceras. Kunskapsluckorna i databasen kommer främst från SBU:s systematiska översikter och från de vetenskapliga underlagen till Socialstyrelsens nationella riktlinjer. De kan också hämtas från SBU:s övriga publikationstyper, till exempel svar från SBU:s Upplysningstjänst och SBU:s prioriteringar av vetenskapliga kunskapsluckor enligt James Lind Alliance’s metod.

Även i rapporter från de regionala HTA-organisationerna och i andra systematiska översikter, till exempel från Cochrane och Campbell Collaboration, identifieras kunskapsluckor. Kunskapsluckorna plockas ut från rapporterna och publiceras i databasen på SBU:s webbplats. <https://www.sbu.se/sv/kunskapsluckor-sok/>

Myndighetens tillgång till och hantering av data

SBU har inga egna register över psykisk hälsa eller suicidprevention som avser individer. SBU:s uppdrag handlar primärt om att sammanställa befintlig forskning inom vissa områden, så att sammanställningarna kan utgöra ett stöd för andra myndigheter, regeringen, beslutsfattare samt profession, patienter och brukare.

I arbetet med att sammanställa forskning synliggörs även områden där kunskapen om effekter av insatser är otillräcklig, så kallade vetenskapliga kunskapsluckor. På SBU samlas dessa vetenskapliga kunskapsluckor i en [databas](#). Databasen innehåller information om var det råder brist på praktisk forskning eller sammanställd vetenskaplig kunskap. Däremot ingår inte kunskapsluckor inom exempelvis grundforskning i databasen.

Nedan redogörs kort för arbetet med databasen inom området psykisk hälsa och suicidprevention.

Regeringsuppdrag avseende psykisk ohälsa

I regleringsbrevet för 2020 fick SBU i uppdrag att utifrån identifierade kunskapsluckor genomföra kunskapssammanställningar inom området psykisk ohälsa, samt bistå Socialstyrelsen med kunskapsunderlag utifrån myndighetens regleringsuppdrag inom psykisk ohälsa.

I arbetet med det uppdraget gör SBU en inventering av publicerade vetenskapliga kunskapsluckor som gäller effekter av insatser som kan användas för att diagnostisera, utreda, förebygga eller behandla psykisk ohälsa. Även ett antal kunskapsluckor för effekter av olika stödjande insatser och organisatoriska åtgärder ingår. (<https://www.sbu.se/sv/publikationer/kunskapsluckor/>)

Två databaser inventeras i projektet: SBU:s egen samt The UK Database of Uncertainties about the Effects of Treatments (DUET) (<https://www.sbu.se/sv/publikationer/kunskapsluckor/vetenskapliga-kunskapsluckor-fran-duets-the-uk-database-of-uncertainties-about-the-effects-of-treatments/>). Sammantaget innehåller de två databaserna cirka 2 000 kunskapsluckor inom området psykisk hälsa.

Sökningen är gjord på kunskapsluckor som publicerats under åren 2005–2020. Rapporten är ännu inte publicerad.

De insatser som återfinns i kunskapsluckorna i rapporten berör främst några olika grupper:

- Personer med psykisk ohälsa. Begreppet psykisk ohälsa används i denna rapport för psykiska sjukdomar, psykiska syndrom och neuropsykiatriska tillstånd. Begreppet används även för psykiska besvär vid barnets utveckling, vid åldrande, annan sjukdom eller tillstånd, i livets slutskede eller som en följd av fysiskt eller psykiskt våld.
- Närstående till personer med psykisk ohälsa.
- Personer utan psykiatrisk diagnos (med eller utan risk för psykisk ohälsa) som får insatser i syfte att förebygga psykisk ohälsa.
- Personer som utsätter andra individer för fysiskt eller psykiskt våld som riskerar att leda till psykisk ohälsa.
- Personal som arbetar inom området psykiatri, psykiatrisk omsorg eller socialtjänsten.

Kunskapsluckor för alla typer av insatser som förekommer i databaserna inkluderas i rapporten.

Från SBU:s databas inkluderas kunskapsluckor märkta med ämnesorden *Psykologi och psykiatri*, och från DUET inkluderas kunskapsluckor märkta med *Mental Health*.

Rapporten anger inte vilka kunskapsluckor som är de viktigaste, utan ger en överblick över innehållet i de två databaserna.

Tänkbara användningsområden för vetenskapliga kunskapsluckor

SBU:s databas med vetenskapliga kunskapsluckor ligger öppen för alla och är sökbar, innehållet riktar sig framför allt till forskare, forskningsfinansiärer och aktörer som gör systematiska översikter.

SBU sammanför de grupper som berörs av forskningen och låter dem tillsammans prioritera vilka forskningsfrågor som är viktigast utifrån deras perspektiv. Dessa grupper utgörs av patienter, brukare eller klienter, deras anhöriga och personal inom det aktuella området. Prioriteringarna genomförs enligt en metod framtagen av organisationen James Lind Alliance (JLA) i Storbritannien. Även andra myndigheter och organisationer kan använda sig av databasen och sammanställningar från den, som den kommande rapporten avseende psykisk hälsa, som ett av underlagen vid prioriteringar enligt JLA-metoden.

Regeringsuppdrag för att ”stimulera och stärka det nationella arbetet med att utveckla och sprida relevant och aktuell kunskap samt ändamålsenliga kunskapsstöd, metoder och arbetsätt” inom området barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård inklusive tvångsvård

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att ”stimulera och stärka det nationella arbetet med att utveckla och sprida relevant och aktuell kunskap samt ändamålsenliga kunskapsstöd, metoder och arbetssätt” inom området barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård inklusive tvångsvård. Uppdraget bygger huvudsakligen på förslag som lämnats i betänkandet ”För barnets bästa?”. Syftet med uppdraget är en ökad kvalitetsutveckling, ett stärkt barnrättsperspektiv samt en ökad rättssäkerhet inom den barn- och ungdomspsykiatriska heldygnsvården.

Utvecklingsarbetet kan även omfatta unga över 18 år i de fall myndigheten finner det relevant. I uppdraget ingår att samverka med barn med egen erfarenhet av psykiatrisk tvångsvård, samt patient-, brukar och anhörigorganisationer. SBU har fått i uppdrag av regeringen att bistå Socialstyrelsen med kunskapsunderlag utifrån de uppdrag som Socialstyrelsen har inom området psykisk ohälsa. Det aktuella projektet drivs som ett samverkansprojekt mellan SBU och Socialstyrelsen med syfte att identifiera och prioritera kunskapsbehov/forskningsfrågor inom barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård (slutenvård) inklusive tvångsvård. Den metod som används för identifiering och prioritering av kunskapsbehov baseras på James Lind Alliance’s metod.

Att personer som direkt berörs av de insatser som ges inom heldygnsvård inklusive tvångsvård inom barn och ungdomspsykiatri (antingen som patient, anhörig eller som yrkesverksam), ges möjlighet att lyfta fram vilka kunskapsbehov de ser inom området samt att prioritera mellan dessa. Eventuellt kommer inventeringen och prioriteringen även att inkludera andra intressenter som till exempel representanter från relevanta myndigheter, forskare och vårdgivare.

Resultatet från inventeringen och prioriteringen ger en god inblick i vilka kunskapsbehov som patienter, anhöriga och professionen ser. Detta blir en viktig grund för SBU:s och Socialstyrelsens fortsatta arbete inom området och ger förutsättningar att kunna ta fram efterfrågade kunskapsunderlag i form av systematiska översikter eller andra kunskapsunderlag baserade på beprövad erfarenhet. Dessa kunskapsunderlag kan vid behov göras av Socialstyrelsen, SBU eller gemensamt. Resultatet av arbetet ger även värdefull kunskap gällande behov av framtida forskning. Projektet innebär också metodutveckling, ökat inslag av patientdeltagande för båda myndigheterna och för Socialstyrelsen innebär det en pilotstudie med att använda James Lind Alliance’s metod.

För att få fram kunskap och möjliggöra den utveckling som efterfrågas kan olika typer av insatser behövas, till exempel olika former av verksamhetsutveckling såsom kompetensutveckling av personal och utveckling av vårdinnehållet i heldygnsvården. Det kan även behövas primärforskning, systematiska översikter och andra kunskapsunderlag.

Resultatet riktar sig främst till beslutsfattare inom hälso- och sjukvården, verksamhetschefer och verksamhetsutvecklare inom BUP heldygnsvård och relevanta professionsföreningar. Andra viktiga målgrupper är Sveriges kommuner och regioner (SKR), Socialdepartementet, brukarorganisationer, forskare och forskningsfinansiärer samt olika myndigheter.

Socialstyrelsen kommer att använda underlaget i det fortsatta arbetet med regeringsuppdraget. Även Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) kan använda resultatet för att kunna ta fram efterfrågade kunskapsunderlag.

Utvecklingsbehov och prioriterade områden

På SBU har vi under flera år haft ett flertal uppdrag avseende psykisk hälsa. För närvarande har myndigheten tre regeringsuppdrag specifikt riktade mot psykisk hälsa, men området återfinns i fler uppdrag.

Tabell över pågående regeringsuppdrag

SBU:s pågående Regeringsuppdrag inom psykisk ohälsa 2021

Genomföra kunskapssammanställningar inom området psykisk ohälsa

Beräknad publicering: Mars 2025
Projektledare: Elizabeth Å
Diariennr: 2020/104

Underlag inför en ny strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention

Typ: Bereder
Beräknad publicering: Kvartal 3 2021
Projektledare: Marie E
Diariennr: SBU 2020/669

Psykisk ohälsa barn och ungdomar

Typ: Utvärderar
Beräknad publicering: Kvartal 2 2021 - Kvartal 4 2022
Projektledare: Agneta P, Lotta R

Självvinläggning inom psykiatri

Typ: Upplysningstjänst
Beräknad publicering: Kvartal 3 2021
Projektledare: Emma PW, Irene
Diariennr: 2021/152

SBU:s delprojekt inom regeringsuppdrag samt övriga uppdrag som berör området psykisk hälsa i urval

Projekt	Typ	Beräknad publicering	Projektledare	Diariernr
Behandling av postpartumdepression	Utvärderar	Kvartal 4 2022	Leif S	SBU 2021/299
Behandling av psykisk sjukdom efter förlossning	Kartläggare	Kvartal 2 2021	Göran B	SBU 2020/73
Hur och när bör utfallen i COS, avseende behandling av depression under eller efter förlossning, mätas	Bereder	Kvartal 1 2022	Christel H	SBU 2020/726
Inventering av vetenskapliga kunskapsluckor inom området psykisk hälsa	Bereder	Kvartal 4 2021	Malin H, Lena W	SBU 2020/215
Effekter av AA och andra behandlingsprogram vid alkoholberoende	Kommenterar	Kvartal 2 2021	Nils S	SBU 2021/101
Främja psykiskt välbefinnande hos barn och unga	Utvärderar	Kvartal 4 2022	Lotta R	SBU 2020/430
Internetförmiddad psykologisk behandling vid ångest- och förstärkningssyndrom (uppdatering)	Utvärderar	Kvartal 4 2021	Monica H	SBU 2020/100
Underlag till nationella riktlinjer för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)	Bereder	Kvartal 2 2022	Lina L	SBU 2019/421
Identifiering och prioritering av kunskapsbehov gällande barn- och ungdomspsykiatrisk heldygnsvård baserat på James Lind Alliance metod. Samarbetsprojekt mellan SBU och Socialstyrelsen	VKL	Kvartal 3 2021	Karin R	SBU 2020/339
Program för att förebygga suicid och suicidförsök hos barn och ungdomar	Utvärderar	Kvartal 4 2021	Agneta P	SBU 2020/885
Hormonbehandling vid könsdysfori – effekter och bieffekter	Utvärderar	Kvartal 3 2021	Jan A	SBU 2020/426
Identifiering av kvinnor med möjliga depressions- och ångestsyndrom under graviditet samt av föräldrar med traumatiska förlossningsupplevelser	Utvärderar	Kvartal 3 2021	Monica H	SBU 2020/428
Program för att förebygga psykisk ohälsa hos barn	Utvärderar	Kvartal 4 2021	Agneta P	SBU 2020/429

Projekt	Typ	Beräknad publicering	Projektledare	Diariernr
I arbete. Effekter av arbetsmarknadsinsats vid långtidssjukskrivning eller ekonomiskt bistånd	Utvärderar	Kvartal 4 2022	Elizabeth Å	SBU 2020/226
Program för att förebygga suicid och suicidförsök hos barn och ungdomar	Utvärderar	Kvartal 4 2021	Agneta P	SBU 2020/885

Sammanställning över pågående regeringsuppdrag inom området psykisk hälsa, juni 2021

Tabellen ovan beskriver hur de olika regeringsuppdragen fördelar sig. De fyra första rutorna avser de regeringsuppdrag som pågår för närvarande, medan efterföljande bild visar på ytterligare projekt som bedrivs. Färgmarkeringarna belyser hur delprojekt är kopplade till regeringsuppdrag inom området.

Redan publicerade rapporter finns samlade i det tidigare angivna exceldokumentet (bifogas analysen). I dokumentet kan man sortera samtliga publikationer på år och rapporttyp. Exceldokumentet är inte heltäckande, det kan finnas publikationer som inte identifierats. Dock är vår ambition att vara så heltäckande som möjligt. Dokumentet uppdateras varje termin, med nya publikationer. SBU:s publikationer är i mycket stor utsträckning relaterade till de olika regeringsuppdrag som inkommit. Genom att följa publikationsmängden kan man se att vissa områden fått ett större fokus under de åren sammanställningen omfattar.

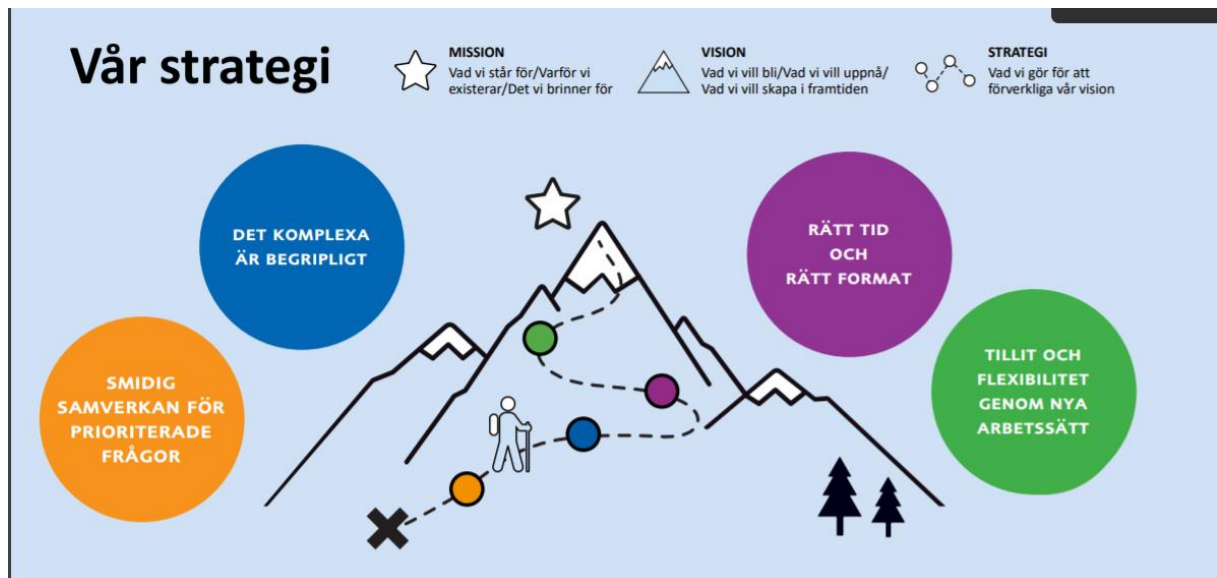
I SBU:s utvärderingar konstateras vetenskapliga kunskapsluckor för effekterna av specifika metoder och insatser. För att det vetenskapliga underlaget ska kunna stärkas behövs fler primärstudier. Dessa kunskapsluckor är sammanställda i en databas som finns öppen och tillgänglig på SBU:s webbplats.

De utvecklingsområden som vi ser rör framför allt delar kring myndighetssamverkan. Ett område som identifierats rör vårt arbete med vetenskapliga kunskapsluckor. De utgör ett underlag för kommande forskning, vilket är en del i systemet för styrning med kunskap. Vi ser att fler myndigheter skulle kunna använda databasen, vid beställning av eller eget framtagande av vetenskapliga underlag. SBU räknar med att publicera en sammanställning över identifierade vetenskapliga kunskapsluckor inom området psykisk hälsa under hösten 2021.

Ett ytterligare område kan vara i kontakter med civilsamhället. Idag är vi många myndigheter som behöver/önskar kontakt med samma organisationer för att hämta in kunskap från dessa. Det tar tid för organisationens representanter, vilket kan göra att det blir svårt att bidra i den utsträckning de skulle önska. Om vi från myndigheterna som har liknande uppdrag skulle kunna samordna oss först, och därefter bjuda in till möten, skulle det kunna öka möjligheten för intresserade organisationer att delta.

För SBU har arbetet med analysen medfört att vi tydligare kunnat se hur stort fokus området psykisk hälsa/ohälsa haft genom åren. Vi har under året dels arbetat med att i högre grad samordna de regeringsuppdrag som finns på området, dels identifierat ett flertal andra projekt som inte har ordet psykisk i titeln men som ändå har bäring på området.

I arbetet med att ta fram en ny intern myndighetsstrategi för SBU återfinns området som handlar om myndighetens roll gentemot andra aktörer.

Vi ser att vårt interna arbete väl passar in i det arbete som sker med den nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention.

Vårt bidrag i en kommande nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention är lite svårt att identifiera, då förslaget ännu inte finns. Dock ser vi att vi har en tydlig roll generellt avseende vetenskapliga kunskapsunderlag. Vi samarbetar idag med flera andra myndigheter (bland annat Socialstyrelsen, FoHM samt MFoF). Samarbetet skulle kunna utvidgas till att innefatta fler myndigheter vilkas inriktning ligger i områden som är nära SBU:s uppdrag.